

*HAPPY
Women's Day!*

*Вітаємо
гарівок жінок з
Міжнародним жіночим
днем 8 Березня!*

Профспілка робітників морського
транспортів України

8 MARCH

ЗАКОНОПРОЄКТ № 2681: ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК ФПУ

Фахівцями Федерації професійних спілок України опрацьовано проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо окремих питань професійних спілок)» (реєстр. № 2681) та підготовлено відповідний правовий експертний висновок.

СТОР. 4

ПРОФСПІЛКИ. ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

14 лютого 2020 року у Києві відбулась Конференція «Про роль профспілок у захисті людини праці. Дотримання прав і гарантій діяльності профспілок у сучасних умовах».

У ході конструктивної дискусії йшов пошук відповідей на виклики, які стоять сьогодні перед українським суспільством і профспілками.

СТОР. 3

В БРЮССЕЛІ ПРОЙШОВ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ СУДНОПЛАВСТВА 2020

17 лютого 2020 року відкрився Європейський тиждень судноплавства 2020 – найбільша судноплавна подія в Брюсселі і головна подія Об'єднання асоціацій судновласників Європейського Співтовариства (ECSA).

СТОР. 2

60 РОКІВ ДУНАЙСЬКОМУ ІНСТИТУТУ НУ «ОМА»

14 лютого 2020 року відбулося святкування 60-річчя від дня заснування Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія», на якому, крім адміністрації та професорсько-викладацького складу самого Інституту, ректорату НУ «ОМА», голови міської ради міста Ізмаїла та інших почесних гостей, мали честь бути присутніми і представники ПРМТУ.

СТОР. 8

ЗАХИСТИМО РАЗОМ НАШІ ПРАВА!

Вітаємо зі святом 8 Березня!

Дорогі, чарівні жінки!

Від імені Профспілки робітників морського транспорту України прийміть щирі вітання з прекрасним весняним святом — Міжнародним жіночим днем 8 Березня!

Сьогодні важко назвати хоч одну сферу діяльності, де б не працювали жінки, адже неможливо уявити собі професію без чарівних посмішок, дбайливих рук і небайдужих жіночих сердець. Ваші дзвінкі голоси та лагідні очі реально змінюють наше буття на краще, наповнюють життя новим змістом.

І, з настанням весни, коли наближається ваше прекрасне свято, ми, чоловіки, заново закохуємося в вас, наших матерів, дружин, подруг. Тому що природа нагородила вас самими чудовими якостями — добротою, ніжністю та чарівністю. Ви даруєте життя і робите його світлим і радісним. Ви сильні і мудрі, бо на тендітних жіночих плечах лежить найбільша відповідальність — за здоров'я і благополуччя дітей, за мир і спокій в наших оселях.

У цей святковий день бажаю вам і вашим близьким міцного здоров'я, любові і радості! Нехай життя якомога частіше дарує вам посмішки і гарний настрій! Нехай діти радують вас своїми успіхами, а в домівках панують затишок і тепло! Земний уклін вам за сумлінну працю, розуміння, сердечність, милосердя, якими сповнені ваші ніжні душі!

З повагою,
М. Кірєєв, Голова Профспілки робітників
морського транспорту України

Любі жінки!

Від щирого серця вітаю вас з Міжнародним жіночим днем!

Жінки в нашому суспільстві спільно з чоловіками впевнено прокладають шлях побудови нашої країни, працюючи практично на всіх ділянках виробництва: в портах і судноремонтних заводах, у ВНЗ і далекому плаванні.

Чимало жінок поруч з нами захищають інтереси працівників галузі морського транспорту в нашій Профспілці. Кожна з вас гідна найвищої оцінки і подяки, оскільки ви цілком віддаєте своїй справі. Ваш високий професіоналізм, надійність і самовідданість захоплюють і надають нам оптимізму та впевненості.

Але у жінок є і особлива місія — бути Берегинею духовності, традицій та історичної пам'яті, відтворювати в кожному поколінні найкращі людські якості. Ви створюєте і даруєте світу найбільші людські цінності, дбайливо їх оберігаєте та захищаєте. Ми щиро цінуємо ту відчутну підтримку, терпіння і розуміння, які ви надаєте з притаманними вам тактом і щирістю. Спасибі вам за те, що наповнюєте світлом і сенсом цей світ, за те, що не даєте забути про головне в низці буденних турбот.

Щиро бажаю вам міцного здоров'я, великого жіночого щастя, добра, любові. Нехай кожен день радує вас увагою і турботою близьких, життя наповнюється новими враженнями, тільки позитивними емоціями, яскравими відкриттями.

З повагою,
О. Григорюк, Голова Чорноморської
первинної профспілкової організації моряків

В БРЮССЕЛІ ПРОЙШОВ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ СУДНОПЛАВСТВА 2020

17 лютого 2020 року відкрився Європейський тиждень судноплавства 2020 — найбільша судноплавна подія в Брюсселі і головна подія Об'єднання асоціацій судновласників Європейського Співтовариства (ECSA).

ECSA була заснована у 1965 році і зараз організація представляє інтереси європейських судновласників.

Метою асоціації є просування інтересів європейських вантажоперевізників, міжнародної торгівлі та комерції у вільному конкурентному середовищі. В цьому році європейські судновласники знову об'єднали свої зусилля і спільно з Європейським парламентом,

Радою і Європейською комісією, а також з усіма іншими морськими партнерами, обговорили проблеми та виклики в морській галузі.

Учасником однієї з панельних дискусій в рамках Європейського тижня судноплавства 2020 став Перший заступник Голови ПРМТУ, Віце-Президент IFSMA, Морський амбасадор доброї волі IMO в Україні Олег Григорюк. Учасники дискусії обговорили нову систему безпечної реєстрації в'їзду і виїзду (Entry-Exit System, EES), яка покликана внести вклад у модернізацію управління зовнішніми кордонами шляхом підвищення якості та ефективності

зовнішнього прикордонного контролю в Шенгенській зоні.

Також представник ПРМТУ поділився досвідом України після введення у 2017 році безвізового режиму для країн Шенгенської зони і відзначив його позитивний вплив на конкурентоспроможність українських моряків на міжнародному морському ринку праці. Цей факт підтвердили присутні судновласники — візовий супровід приносить велику кількість незручностей — витрати, ризики, адміністративне навантаження тощо. Відсутність віз стала величезною перевагою для українських моряків.

ПРОФСПІЛКИ. ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Сьогодні соціальність Української держави та ступінь її інтегрованості в Європейський простір у значній мірі визначається результативністю діяльності профспілок, які залишаються найбільшими громадськими об'єднаннями, які діють в національному правовому полі. За останній період профспілкова єдність посилилася, відчутною стала солідарність спілчан та їх взаєморозуміння.

Проте, сьогодні профспілки стикаються з новими викликами, пов'язаними з тотальною приватизацією стратегічних підприємств і об'єктів, загрозою масових скорочень працівників у промисловості, наступу на профспілки та трудові права робітників тощо.

Тож, аби порушити найбільш актуальні проблеми для профспілок та усього українського суспільства, 14 лютого 2020 року в Києві відбулась Конференція «Про роль профспілок у захисті людини праці. Дотримання прав і гарантій діяльності

тією силою, яка здатна захистити людей праці та соціально вразливі верстви населення, використовуючи усі законні методи: від соціального діалогу до колективних протестних дій.

У ході конструктивної дискусії йшов пошук відповідей на виклики, які стоять сьогодні перед українським суспільством і профспілками: як повернути українцям віру у майбутнє нашої держави? Як зупинити трудову міграцію, забезпечити гідний рівень життя і заробітків для найманих працівників? Ці та багато інших проблем, які потребують термінового вирішення, на думку учасників Конференції, спроможні подолати саме профспілки, оскільки вони є тим соціальним інститутом, до якого не втратили довіру громадяни і який здатен мобілізувати суспільство, спираючись на молодь у поєднанні з досвідом старшого покоління.

Справжню боєздатність продемонструвала ФПУ у ході проведення всеукраїнської акції «Хвиля гніву» проти урядового

Лише профспілки сьогодні залишаються тією реальною силою, яка висуває на перший план питання соціальної справедливості та захисту людини праці.

наголосив профспілковий лідер. Тому, як зазначили учасники Конференції, «свою армію потрібно мобілізувати на дії та демонструвати силу». Одним з таких методів, що знаходиться у арсеналі наймасовішої громадської організації країни, є страйк. Але це є найбільш радикальним методом дій, проте, у цивілізованому світі існує такий інструмент вирішення назрілих проблем та попередження будь-яких конфліктів, як соціальний діалог».

Учасники конференції відзначили

діяльності профспілок, які залишаються найбільшим національним суспільним об'єднанням, що діє винятково в правовому полі.

Сьогодні саме життя висуває на перший план питання профспілкового захисту людини праці. Жорсткий наступ на права найманих працівників, зниження життєвого рівня, зростання безробіття, порушення роботодавцями трудових прав найманих працівників, утиск прав самих профспілок вимагають від нас солідарності і єдності,

профспілок у сучасних умовах».

У ній взяли участь науковці, роботодавці, народні депутати України, керівники та фахівці всеукраїнських профспілок, представники регіональних профспілкових рад, міжнародних профспілкових організацій, ФПУ, загалом – понад 130 осіб. Профспілку робітників морського транспорту України на конференції представив її Голова Михайло Кіреєв.

Учасники були одностайними у думці, що в умовах глибинних соціально-економічних трансформацій, що переживає наразі Україна, профспілки є

законопроект про працю і антинародного законопроекту про профспілки. Присутні на Конференції науково-експертне середовище підтвердило недоцільність цих законопроектів.

«На сьогодні ми маємо результат нашої боротьби, – сказав на Конференції Голова ФПУ, Голова СПО об'єднань профспілок Григорій Осовий, – нам вдалося призупинити процес прийняття закону про працю у «турборежимі» і повернути роботу над ним у тристоронній формат: за участю профспілок, урядовців і роботодавців. Це відбулося завдяки нашій консолідації, –

світовий досвід успішного ведення соціального діалогу, упередження трудових та суспільних конфліктів, що сприяє поліпшенню умов праці, посилює громадську злагоду та соціальну справедливість».

Сьогодні Україна потребує якісно нового рівня інституційного та практичного розвитку соціального діалогу у взаємовідносинах з органами влади, профспілками та роботодавцями. Саме з цією метою Федерація профспілок України звернулася спільно з роботодавцями до Президента України та Прем'єр-міністра України щодо відновлення соціального діалогу в країні та врахування профспілкових пропозицій на захист людини праці в урядових законопроектах.

За підсумками конференції були підготовлені рекомендації щодо подальших дій для ФПУ, Всеукраїнських профспілок, їх організацій та територіальних профспілкових об'єднань, бо соціальність нашої держави в значній мірі визначається результативністю

результативності захисних функцій, вдосконалення організаційної структури й фінансового зміцнення, здійснення конкретних кроків для свого оновлення.

«Сьогодні, коли зовнішні середовища змінюються шаленими темпами, коли змінюється суспільство, люди, взаємовідносини, профспілкам вкрай важливо розуміти та використовувати інструменти соціальних перетворень, що дозволить їм бути конкурентно спроможними і відповідати очікуванням спілчан, – відзначив Голова ПРМТУ Михайло Кіреєв. – Безперечно, і нашій Профспілці доводиться змінюватись, бо модернізація профспілкового руху – це справа всіх профспілкових організацій. Від того, яку позицію займуть вони по відстоюванню законних прав та інтересів трудових колективів, кожного члена профспілки, наскільки активно будуть діяти профспілкові комітети та актив, багато у чому буде залежити вирішення актуальних проблем, які сьогодні турбують людей».

СТРАЙК є найбільш радикальним методом дій, проте, у цивілізованому світі існує такий інструмент вирішення назрілих проблем та попередження будь-яких конфліктів як СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ!

ЗАКОНОПРОЄКТ № 2681: ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК ФПУ

У Федерації профспілок України у лютому 2020 року відбулася нарада керівників її членських організацій щодо ситуації навколо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо окремих питань діяльності професійних спілок (реєстраційний № 2681).

05.02.2020 відбулося засідання Комітету ВРУ з питань соціальної політики, на якому серед інших розглядалося питання щодо доцільності включення до порядку денного сесії ВРУ проекту Закону №2681. Нагадаємо, що під час

засідання Комітету під його стінами проходив профспілковий пікет проти анти-соціальних законопроектів.

Під час обговорення даного питання чітко відслідковувалась зацікавленість лише в одному: як відібрати профспілкові майно і передати його у власність держави. За результатами обговорення законопроекту одноголосно (5 голосів народних депутатів від партії «Слуга народу» – членів Комітету) було прийнято рішення про внесення законопроекту № 2681 до розгляду ВРУ.

У подальшому можливі два варіанти

розвитку подій: або його приймуть у першому читанні та в цілому (без доопрацювання), або після першого читання його направлять на доопрацювання. Тоді, можливо, профспілки зможуть внести зміни через народних депутатів.

Фахівцями Федерації професійних спілок України опрацьовано проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо окремих питань професійних спілок)» (реєстр. № 2681) та підготовлено відповідний правовий експертний висновок.

Зазначений законопроект розцінюється профспілками, як чергова спроба поставити найбільш представницькі організації громадянського суспільства під повний контроль держави, позбавити профспілки захищеності від зовнішнього втручання з боку державних органів та роботодавців.

Запропоновані проектом зміни, при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів допускають звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод, чим порушують Конституцію України.

Аналіз законопроекту показав, що він передбачає суттєве обмеження прав і гарантій діяльності профспілок, чим порушуються норми Конституції і окремих законів України, низки ратифікованих Україною фундаментальних Конвенцій Міжнародної організації праці, Загальної декларації прав людини, Міжнародних пактів про економічні, соціальні і культурні права, про громадянські і політичні права, інших актів міжнародного права.

Експертний висновок щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо окремих питань професійних спілок)» (реєстр. № 2681)

Федерацією професійних спілок України розглянуто проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо окремих питань професійних спілок)» (реєстр. № 2681) та повідомляється, що він є неприйнятним, виходячи з наступного.

Аналіз законопроекту показав, що він передбачає суттєве обмеження прав і гарантій діяльності профспілок, чим порушуються норми ратифікованих Україною фундаментальних Конвенцій Міжнародної організації праці: № 87 «Про свободу асоціації та захист права на організацію» (далі – Конвенція МОП №87), № 98 «Про застосування принципів права на організацію і на ведення колективних переговорів» (далі – Конвенція МОП № 98), № 135 «Про захист прав представників працівників на підприємстві та можливості, що їм надаються» (далі – Конвенція МОП №135), Загальної декларації прав людини, Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, інших актів міжнародного права та розцінюється профспілками, як чергова спроба поставити найбільш представницькі організації громадянського суспільства під повний контроль держави, позбавити захищеності профспілок від зовнішнього втручання з боку державних органів та створення умов для ослаблення автономії профспілок.

Крім того, запропоновані проектом зміни у більшості випадків порушують вимоги статей 22 Конституції України, що при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Також проектом порушуються

одні з основних принципів діяльності профспілок – їх незалежність, самоврядність та невтручання держави у діяльність профспілок, які є загально-визнаними нормами міжнародного і національного законодавства та безперечними умовами функціонування системи соціального партнерства.

Захист профспілок від будь-яких дискримінаційних дій, спрямованих на обмеження свободи об'єднання в галузі праці, закріплений статтею 1 Конвенції №98.

Натомість, законопроектом (підпункт 1 пункту 1 та підпункт 7 пункту 2) пропонується доповнити новими статтями Кодекс законів про працю України (стаття 247-1) (далі – КЗпП) і Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» (ст. 16-1) (далі – Закон про профспілки) та внести зміни до статті 15 Закону про профспілки щодо обов'язкового створення Контрольних комісій. Запропоновано обирати Контрольну комісію з членів профспілки (профспілок, що входять до об'єднання), а за необхідності залучати до роботи комісії на громадських засадах осіб, які навіть не є членами профспілки.

Слід зазначити, що така норма порушує принцип незалежності та невтручання в діяльність професійних спілок, закріплений у статті 3 Конвенції МОП №87, пункті «а» частини першої статті 8 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і куль-

турні права, статті 12 Закону про профспілки та є грубим втручанням у діяльність профспілок, які наділені правом самим формувати свої виборні органи та визначати їх повноваження, в передбаченому статутами порядку.

Крім того, надання Контрольним комісіям таких повноважень, як контроль за дотриманням виборним органом профспілки вимог діючого законодавства, Статуту, колективних договорів та угод,

належного виконання виборним органом своїх функцій, моніторингу цільового використання коштів профспілки, розгляду конфліктних ситуацій, що виникають у профспілці, частково дублюють повноваження інших органів, що утворюються відповідно до статутів (положень) профспілок, їх об'єднань, а також порушують визначений законодавством порядок контролю.

Так, частиною четвертою статті 34 Закону про профспілки передбачено, що контроль за надходженням коштів та їх витрачанням здійснюють контроль-но-ревізійні органи.

Питання контролю за дотриманням вимог колективного договору (угоди) вирішується у порядку, визначеному Законом України «Про колективні договори і угоди».

Питання щодо контролю за дотриманням виборним органом вимог статуту профспілки (профоб'єднання) та за належним виконанням ним своїх функцій регулюється

безпосередньо статутами та іншими документами профспілки (профоб'єднання).

Тому включення до компетенції контрольних комісій повноважень щодо вирішення внутрішньо-організаційних питань у профспілках є недоцільним, оскільки вказані питання не є предметом законодавчого регулювання. Слід також врахувати, що визначення правового статусу контрольної комісії не є предметом КЗпП України, тому доповнення цього кодексу новою статтею 247-1 вважаємо недоцільним.

Втручання державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, роботодавців, їх об'єднань у статутну діяльність профспілок, їх організацій та об'єднань забороняється, що відповідає статті 3 Конвенції МОП №87.

При цьому, необхідно зазначити, що згідно зі статтею 9 Конституції України чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України.

Право профспілок вільно і самостійно організовувати свою діяльність передбачає право не тільки приймати свої статuti, вільно обирати своїх представників, створювати свій апарат, здійснювати управління, але й формувати свої виборні органи та визначати їх повноваження, встановлювати порядок формування коштів та напрями їх використання, здійснювати контроль за їх витрачанням, а держава утримується від будь-якого втручання, здатного обмежити це право або перешкодити їх законному здійсненню.

Таким чином, запропонована проектом новела (підпункт 14 пункту 2) щодо зобов'язання виборних органів профспілки звітувати про виконання взятих на себе зобов'язань на вимогу не менше, ніж двох

третин членів первинної профорганізації, суперечить вимогам статті 3 Конвенції МОП №87.

Вважаємо недопустимим **виключення**, визначеного у статтях 247 КЗпП України та 33 Закону України про профспілки, **права виборного органу профспілки вимагати звільнення керівника підприємства, якщо він порушує законодавство про працю, не дотримується положень колективного договору чи ухиляється від його укладення**, яке є гарантією та можливістю профспілки впливати на недобросовісного роботодавця, який абсолютно нехтує правами працівників. Збоку профспілки ніяких зловживань при використанні цього права немає, бо запобіжником тут виступає суд, який вирішує питання законності вимог профспілки, та чи роботодавець нічого не порушує. Оскільки, право виборного органу профспілки вимагати розірвання трудового договору з недобросовісним роботодавцем передбачено в декількох статтях КЗпП, виключення з тексту лише однієї норми створить швидше правову колізію та невизначеність законодавства.

Позбавлення профспілок (підпункт 2 пункту 1), **як представників застрахованих осіб** (виключення пункту 13 частини першої статті 247 КЗпП України та аналогічних норм статті 38 Закону про профспілки), повноважень щодо здійснення **контролю за підготовкою та поданням власником або уповноваженим ним органом документів, необхідних для призначення пенсій працівникам** і членам їх сімей суперечить вимогам абзацу 26 статті 1 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», та частини першої статті 44 цього ж Закону, де представниками застрахованих осіб визнано профспілки або їх об'єднання.

Виключення пункту 14 частини першої статті 247 КЗпП України та пункту 14 частини першої статті 38 Закону про профспілки **щодо здійснення контролю за наданням пенсіонерам та особам з інвалідністю, які до виходу на пенсію працювали на підприємстві, в установі, організації прав на існуючі пільги суперечить вимогам Конституції України (принцип рівності) та чинному законодавству**.

Надання законодавцем права профспілкам **вимагати і одержувати від роботодавця відповідних документів, відомостей та пояснень щодо умов праці, виконання колективних договорів, додержання законодавства про працю та соціально-економічних прав працівників** є послідовним, і тому виключення з пункту 2 частини першої статті 248 КЗпП України та пункту 2 частини першої статті 40 Закону про проф-

спілки **права «вимагати» від роботодавця цих документів** буде нелогічним та таким, що суперечить статті 22 Конституції України.

Також протиправним вважаємо **виключення** пункту 6 статті 248 КЗпП України та пункту 6 статті 40 Закону про профспілки **щодо позбавлення права профорганізації перевіряти розрахунки з оплати праці**, оскільки відповідно до статті 35 Закону України «Про оплату праці» громадський контроль за додержанням законодавства про оплату праці здійснюють професійні спілки та їх об'єднання.

Крім того, вважаємо протиправним також **позбавлення профспілок права перевіряти розрахунки з державного соціального страхування**, що суперечить статті 30 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Зміни до статті 249 КЗпП України та частини третьої статті 42 Закону про **профспілки позбавляють працівника законного права вільно розпоряджатися своєю заробітною платою, у т.ч. утримання з одержуваної ними заробітної плати та перерахування членських профспілкових внесків на підставі особистих письмових заяв**, чим порушуються вимоги статті 25 Закону України «Про оплату праці», статті 6 Конвенції МОП № 95 про захист заробітної плати, пункту 14 Рекомендації №143 та постанови Кабінету Міністрів України від 29 січня 1993 р. № 69 «Про оплату витрат юридичних осіб за проведення відрядження із заробітної плати працівників за їх бажанням». Тим більше, перерахунок членських внесків не створює жодних додаткових витрат для роботодавця, більше того – на основі бухгалтерських даних про сплачені внески повсякчас визначається кількість членів профспілок, що є підтвердженням повноважень профспілкової сторони у колективних переговорах. Наразі на практиці непоодинокими є випадки, коли роботодавець всупереч чинному обов'язку перераховувати членські внески всіляко уникає цього. Тому збереження у законі обов'язку з перерахунку буде додатковим важелем забезпечення стабільності у роботі профспілок та сприятиме дієвому соціальному діалогу на локальному рівні.

Зміни до статті 251 КЗпП України та статей 28, 45 Закону про профспілки **щодо обмеження права профспілок на інформацію та скасування строків надання такої інформації** суперечать положенням статті 11 Конвенції МОП № 87 та частині другій статті 4 Закону про профспілки, статей 4, 5 Закону України «Про інформацію», згідно яких громадські об'єднання, як суб'єкт інформаційних відносин, має право на інформацію, що передбачає можливість вільного

одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації, необхідної для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів. Ця інформація необхідна при укладанні колективних договорів та угод, а також у разі припинення трудових відносин з причин економічного, технологічного, структурного або аналогічного характеру (стаття 14 Конвенції №158 про припинення трудових відносин з ініціативи роботодавця).

Натомість автори законопроекту пропонують **залишити в статті лише обов'язок роботодавця без зазначення конкретного терміну виконання запиту профспілок**. Така норма може негативно вплинути на забезпечення прав профспілок, зокрема в процесі колективних переговорів. Адже у випадку прийняття змін, роботодавець матиме змогу відповідати профспілкам відповідно до термінів, визначених у Законі України «Про звернення громадян», а це 30 днів. Профспілкам життєво необхідно мати можливість отримувати інформацію від роботодавця в розумні терміни, аби швидко проаналізувати документи та зреагувати на потенційні порушення прав членів профспілок.

Зміни (підпункт 7 пункту 1 та підпункт 17 пункту 2), внесені до статті 252 КЗпП України та статті 41 Закону про профспілки, також не відповідають законодавству. Так, **позбавлення працівників, які обиралися до складу профспілкових органів, додаткових гарантій під час притягнення їх до дисциплінарної відповідальності або звільнення членів виборних профспілкових органів без згоди вищестоящего профоргану** є не тільки порушенням вимог статті 1 Конвенції МОП №135 та пунктів 5, 6 Рекомендації № 143 в частині захисту прав представників працівників на підприємстві та можливостей, які їм надаються, але й призведе до безпідставних звільнень таких працівників.

Представникам працівників на підприємстві має бути забезпечено ефективний захист проти будь-якої дії, яка може завдати їм шкоди, куди входить звільнення, яке ґрунтується на їхньому статусі чи на їхній діяльності як представників працівників, або на їхньому членстві в профспілці, чи на їхній участі в профспілковій діяльності в тій мірі, в якій вони діють відповідно до наявного законодавства чи колективних угод або інших спільно погоджених умов.

Такий самий захист повинен надаватися працівникам, які більше не є представниками працівників. Стаття 1 Конвенції МОП №135, пункт 8 Рекомендації № 143 передбачають, що особам, які виконували функції представників працівників на підприємстві, де вони працювали, і повертаються на свою роботу на цьому підприємстві після закінчення терміну їхніх повноважень, повинні зберігатися або поновлюватися всі їхні права, серед них

права, що стосуються роду їхньої роботи, заробітної плати і виробничого стажу.

Автори законопроекту **пропонують внести зміни до частини другої статті 252 КЗпП, надавши право роботодавцю притягувати членів виборних профспілкових органів до дисциплінарної відповідальності без згоди виборного органу**. Така зміна суттєво погіршить становище працівників, обраних до профорганів, оскільки з практики відомі неодноразові випадки притягнення профспілкових лідерів за їх активну профспілкову позицію до дисциплінарної відповідальності у вигляді догани.

Зменшення тривалості «профспілкової відпустки» до 3 календарних днів працівникам, обраним до складу виборних органів профспілки теж не підтримується. Пункт 11 (1) Рекомендацій № 143 передбачає, що представникам працівників для забезпечення можливостей ефективного виконання їхніх функцій має надаватися потрібний вільний час для участі у профспілкових зборах, навчальних курсах, семінарах, конгресах та конференціях. Оскільки законодавцем визначено тривалість такої відпустки не конкретним строком «до 6 календарних днів», зменшення його до 3 календарних днів на практиці є негативною новацією та може призвести до того, що роботодавець буде надавати лише 1 день відпустки профспілковим активістам. Крім того, згідно з пунктом 11 (2) Рекомендацій № 143 така відпустка має надаватися без втрати заробітної плати чи соціальних та інших допомоги.

Не підтримуються також зміни (підпункт 1 пункту 2), які вносяться до статті 1 Закону про профспілки **щодо обмеження створення первинних профспілкових організацій в закладах освіти**, що суперечить статтям 2, 3 Конвенції МОП № 87, статті 8 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права, статті 22 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статті 20 Загальної декларації прав людини, статті 36 Конституції України в частині зобов'язання держави забезпечити **право громадян на об'єднання в професійні спілки для захисту своїх прав, зокрема студентів та учнів профтехосвіти**.

Запропоновані проектом **обмеження до цієї ж статті щодо визначення кількості профорганізацій, не більше двох, які можуть утворюватися на одному підприємстві, установі, організації** обмежують право на свободу об'єднань в профспілки та не відповідають положенням статті 22 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статті 8 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права, статті 5 Європейської соціальної хартії, статті 11 Конвенції про захист прав людини і

Законопроектом № 2681 порушуються одні з основних принципів діяльності профспілок — їх незалежність, самоврядність та невтручання держави у діяльність профспілок, які є загальновизнаними нормами міжнародного і національного законодавства та безперечними умовами функціонування системи соціального партнерства.

основоположних свобод, статті 36 Конституції України, статті 6 Закону України «Про профспілки, їх права та гарантії діяльності».

Також не відповідають вимогам статей 2, 3 Конвенції МОП № 87 зміни до статті 1 Закону про профспілки в частині **визначення кількості входження до організації членів профспілки не менше 10 осіб**. Дана норма не тільки порушує норми Конвенції МОП 87, але й є дискримінаційною, адже на підприємстві (мікропідприємства, мале підприємство тощо), де працює менше 10 осіб, профспілку створити буде неможливо.

Неконституційним є **виключення частини п'ятої статті 7 Закону про профспілки (підпункт 2 пункту 2) про визначення статутами обмежень щодо подвійного членства** у професійних спілках, оскільки стаття 36 Конституції України передбачає, що обмеження подвійного членства у професійних спілках встановлюється виключно Конституцією і законами України.

Зміни до частини третьої статті 11 Закону про профспілки **щодо збільшення кількості до 3 первинних профспілкових організацій для набуття статусу місцевих** вже визнавалися Конституційним Судом України такими, що не відповідають частині першій статті 36 Конституції України (абзац п'ятий пункту 2.2. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями народних депутатів України та Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) статей 8, 11, 16 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» (справа про свободу утворення профспілок) від 18 жовтня 2000 року, справа №11-рп/2000).

Не відповідають вимогам статті 3 Конвенції про дискримінацію в галузі праці та занять № 111 зміни до статті 13 Закону про профспілки в частині **відмови від державного сприяння профспілкам у встановленні ділових партнерських взаємовідносин з роботодавцями та їх об'єднаннями та навчання профспілкових кадрів**.

Позбавлення профспілок відрахування коштів не менш ніж 0,3 % на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу, а також одержання фінансування на проведення культурно-масових, фізкультурних та оздоровчих заходів в інтересах усіх працівників підприємства в рамках колективного договору порушує вимоги статей 9, 22 Конституції України, Статті 8 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права, що унеможливить санаторно-курортне оздоровлення працівників, проведення культурно-масових, фізкультурних заходів.

Щодо внесення до статей 14, 15 Закону про профспілки змін про **встановлення у статутах профспілок розміру та порядку сплати членських внесків**, необхідно зазначити, що це питання є внутрішнє право кожної організації визначати розмір внесків і порядок їх сплати. В статуті може бути визначена лише нижня межа внесків.

Зміни (підпункт 8 пункту 2), що пропонуються до частини шостої статті 20 Закону про профспілки в частині **обмеження права осіб, які відносяться до «керівного персоналу» підприємства бути членами профспілок**, носять відкритий дискримінаційний характер відносно займаної посади особи бути членом профспілки та суперечать нормам статті 2 Конвенції № 87, частини третьої статті 36 Конституції України та статті 7 Закону про профспілки, зокрема, відповідно до якої громадяни України мають право вільно обирати профспілку, до якої вони бажають вступити. Разом з тим, частина п'ята статті 7 цього Закону встановлює заборону роботодавцям бути членами виборних органів профспілки будь-якого рівня, а частина шоста статті 20 забороняє ведення переговорів та укладання угод і колективних договорів від імені працівників особам, які представляють роботодавців.

Разом з тим, слід зазначити, що **в чинному законодавстві відсутнє визначення терміну «керівний персонал»**, тому неможливо буде визначити конкретно, хто належить до такого персоналу - чи безпосередньо керівник юридичної особи, чи інші працівники, що займають посади його заступників та керівники, їх заступники структурних підрозділів юридичної особи. Тим самим запропонована норма не тільки позбавляє керівний персонал юридичної особи конституційного права вільно обирати профспілку, до якої вони бажають вступити, але й позбавляє весь трудовий колектив цієї юридичної особи права на ведення колективних переговорів з укладання колективного договору.

Щодо змін до статті 24 Закону про профспілки **про скасування права представників профспілок на входження до складу наглядових рад** необхідно зазначити, що згідно з чинним законодавством представники роботодавців та застрахованих осіб мають право управляти фондом, який формується ними, а держава має здійснювати контроль, а не розпоряджатися коштами фонду.

Не відповідають закладеним фундаментальним принципам в Конвенції МОП № 87 (самоврядність профспілок та заборона втручання держави та інших суб'єктів у внутрішні питання організацій) та пункту 8 статті 14 та пункту 11 статті 15 Закону про профспілки законодавчі пропозиції щодо **встановлення в законі порядку і термінів звітності виборних органів перед членами профспілки**. Ці питання внутрішні і

повинні регулюватися виключно статутами профспілкових організацій.

Щодо **позбавлення права профспілок користуватися майном**, повідомляємо, що значна частина майна профспілок була побудована за рахунок профспілкових внесків.

Виключення частини шостої статті 249 КЗпП України, частини другої статті 42 та статті 43 Закону про профспілки щодо надання профспілковим організаціям будинків, приміщень, споруд для ведення культурно-освітньої, оздоровчої, фізкультурної та спортивної роботи, суперечать статті 11 Конвенції МОП № 87, статті 22 Конституції України та частині другій статті 4 Закону про профспілки. Відповідно до пункту 16 Рекомендацій щодо захисту прав представників працівників на підприємстві та можливостей, які їм надаються № 143 (далі - Рекомендації № 143) адміністрація підприємства повинна надавати представникам працівників на умовах та в обсязі такі матеріальні можливості й інформацію, які можуть бути потрібні для виконання їхніх функцій.

Необхідно зазначити, що назване майно надається профспілкам не у власність, а для здійснення ними своїх повноважень. Так, наразі профкомам надаються **у користування** приміщення для роботи та проведення зборів своїх членів **у порядку, передбаченому колективним договором**.

Передача **у користування** будинків, приміщень, споруд, призначених для ведення культурно-освітньої, оздоровчої, фізкультурної та спортивної роботи серед працівників підприємства, установи, організації та членів їх сімей, та оздоровчих таборів, здійснюється роботодавцями на договірних засадах.

Згідно статті 4 Закону про профспілки, закони та інші нормативно-правові акти не можуть бути спрямовані на обмеження прав і гарантій діяльності профспілок, передбачених Конституцією України та цим Законом.

Крім того, у прикінцевих положеннях до проекту закону авторами передбачається передати у державну власність все майно профспілок колишнього Союзу РСР і УРСР та їх об'єднань, розташоване на території України, та яке станом на 24 серпня 1991 року перебувало у їх віданні, володінні та/або користуванні.

Зазначена норма спрямована на захоплення майна професійних спілок та порушує статтю 41 Конституції України, статті 319, 321 Цивільного кодексу України, статті 12, 34 Закону про профспілки, якими визначаються засади незалежності профспілок, а також права власності профспілок та їх об'єднань. Зокрема, відповідно до частини сьомої статті 34 цього Закону, позбавлення профспілок права власності, а також права володіння та користування майном, переданим їм у господарське відання, може мати місце лише **за рішенням суду** на підставах, визначених законами.

З цього приводу, необхідно зазначити, що експерти Комітету МОП зі свободи асоціації неодноразово наголошували на тому, що захист профспілкового майна є важливим для забезпечення свободи об'єднання. МОП у низці випадків приймала рішення, що будь-які обмеження на свободу профспілок щодо управління та використання їх майна і коштів на їх розсуд є несумісними з принципом свободи об'єднання, закріпленим Конвенцією МОП № 87.

Крім того, необхідно зазначити, майнові об'єкти на правах власності Федерація незалежних профспілок України одержала від Загальної конфедерації профспілок Союзу РСР за договором в установленому порядку та відповідно до чинного на той час законодавства в листопаді 1990 року, тобто до прийняття Акта проголошення незалежності України, як політико-правового **документу**, ухваленого позачерговою сесією Верховної Ради УРСР 24 серпня **1991** року, яким проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України. Таким чином, постанови Верховної Ради України від 10 квітня 1992 року та від 4 лютого 1994 року не можуть поширювати свою дію на законно набуте майно ФПУ.

Рішенням Вищого господарського суду України від 19 лютого 2015 року було прямо рекомендовано відповідним судам звернути увагу на необхідність ретроспективного дослідження питань реорганізації профспілкових організацій СРСР та утворення Федерації незалежних профспілок України, вивчати компетенцію профспілкових органів СРСР, зокрема, Всезагальної конфедерації профспілок СРСР приймати рішення про зміну правового режиму майна, яке перебувало у її власності, та передавати спірне майно у власність іншим організаціям.

Намагання органів державної влади заволодіти майновими активами профспілок, які використовуються, як приватна власність для здійснення статутної діяльності, протирічать також статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Крім того, пропонується стаття 2-1 Прикінцевих положень не передбачає відповідного відшкодування профспілкам їх вартості, як визначено у статті 41 Конституції України. Майнові об'єкти, які перебувають у власності профспілок, не були частиною державного майна СРСР та УРСР, а створювались коштами профспілок, тому їх вилучення на користь держави є незаконним.

Департамент правового захисту ФПУ

№ 2681

ВІДСТОЇМО ПРАВО ПРАЦІВНИКІВ НА ОБ'ЄДНАННЯ В ПРОФСПІЛКИ!

Статтею 36 Конституції України її громадянам гарантоване право на участь у професійних спілках з метою захисту своїх трудових і соціально-економічних прав та інтересів. Профспілка — це не просто громадська організація, яка об'єднує громадян, вона є суб'єктом трудового права!

ЗАКОНОПРОЄКТ № 2681 —

ПОЗБАВЛЯЄ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВА:

- на об'єднання у профспілки на малих підприємствах;
- на об'єднання у профспілки студентів та учнів у навчальних закладах;
- участі у прийнятті соціально-економічних рішень суспільного значення;
- їх захисту перед роботодавцем;
- захисту профактивістів від роботодавця;
- отримання 6-денної відпустки на профспілкове навчання.

ПРОФСПІЛКИ НЕ ЗМОЖУТЬ ВПЛИВАТИ НА РОБОТОДАВЦЯ, ЯКИЙ ПОРУШУЄ ЗАКОНОДАВСТВО, НЕ ВИКОНУЄ КОЛДОГОВІР.

ПОЗБАВЛЯЄ ПРОФСПІЛКИ ПРАВА:

- захищати працівників у трудових відносинах, у т.ч. при їх звільненні;
- здійснювати громадський контроль за дотриманням законодавства про працю і оплату праці;
- обирати своїх представників до виборних органів;
- вільно організовувати діяльність та мати гарантії її забезпечення;
- брати участь в колективних переговорах, якщо до їх складу входитимуть представники керівного персоналу підприємства;
- брати участь в інтересах працівника у законотворчій роботі;
- отримувати від роботодавця інформацію з трудових відносин.

ПОЗБАВЛЯЄ ПРОФСПІЛКОВИХ АКТИВІСТІВ ПРАВА:

- захисту від роботодавця;
- на працевлаштування після завершення виборного терміну;
- на додаткову відпустку для виконання своїх функцій.

ВЛАДА ХОЧЕ КОНТРОЛЮВАТИ ЧЛЕНІВ ПРОФСПІЛОК ТА ПРОФСПІЛКОВІ КОШТИ!

ВЛАДА ХОЧЕ ЧИНИТИ ТИСК НА ПРОФСПІЛКИ, ОБМЕЖУЮЧИ ЇХНІ ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ТА ПОЗБАВЛЯЮЧИ ДОДАТКОВИХ ГАРАНТІЙ ПРОФАКТИВІСТІВ НА ЗДІЙСНЕННЯ ПРОФСПІЛКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

ПОРУШУЄ:

- Конституцію України — статті 1, 9, 13, 22, 36, 64!
- Кодекс законів про працю України — статтю 247!
- Закон України про профспілки — статті 4, 6, 7, 12, 14, 15, 40!
- Закони України:
 - Про колективні договори і угоди;
 - Про оплату праці;
 - Про інформацію;
 - Про соціальний діалог;
 - Про Кабінет Міністрів України;
- Норми міжнародних актів, ратифікованих Україною:
 - Угоду про асоціацію між Україною та ЄС;
 - Директиву ЄС «Про встановлення загальних правил інформування та консультування - працівників в Європейському співтоваристві»;
 - Конвенції Міжнародної організації праці №№ 87, 98, 135, 143, 158, 166.

ПРОФСПІЛКИ — ЦЕ СИЛА!

Відповідно до Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» профспілки здійснюють громадський контроль за додержанням роботодавцями законодавства про працю, захист трудових прав і соціально-економічних інтересів членів профспілок.

Тільки за останні **ТРИ РОКИ ПРАВОВИМИ** інспекторами праці ФПУ та її членських організацій під час здійснення громадського контролю **ВИЯВЛЕНО 74041 ПОРУШЕННЯ** роботодавцями прав членів профспілок, серед яких з питань оплати праці — **28180**.

9140 ЧЛЕНІВ ПРОФСПІЛОК ОДЕРЖАЛИ в судах безоплатну правову допомогу профспілкових юристів щодо захисту трудових прав, з них **449** — з питань поновлення на роботі.

ПОНАД 423 МЛН. ГРН. присуджено на користь працівників у судах у правах, представництво в яких здійснювалося профспілковими правозахисниками.

Членам профспілок надано **487231** безоплатну юридичну консультацію з питань застосування законодавства та захисту прав.

ЗА УЧАСТЮ ПРОФСПІЛОК розглянуто **695** колективних трудових спорів (конфліктів) та проведено **63** страйки, в результаті чого погашено **БЛИЗЬКО 1,9 МЛРД. ГРН.** заробітної плати, заборгованої працівникам.

Завдяки діям профспілок:

- підвищено оплату праці у бюджетній сфері (зокрема, педагогічним та науково-педагогічним працівникам, працівникам музеїв та заповідників);
 - середньомісячна заробітна плата у 2019 році зросла на **18,7% (РЕАЛЬНА — НА 9,6%)**, а за останні три роки — **ВДВІЧІ**;
 - додатково виділено понад **2,6 МЛРД. ГРН.** бюджетних коштів для погашення заборгованості та забезпечення своєчасної виплати заробітної плати;
 - підвищено пенсії та відновлено щорічну індексацію пенсій і щомісячних страхових виплат потерпілим на виробництві, підвищено мінімальний розмір допомоги по безробіттю;
 - повернуто право дострокового виходу на пенсію за віком десяткам тисяч працівників металургійної галузі, зайнятих на роботах із шкідливими та важкими умовами праці;
 - укладено **79** галузевих, **25** територіальних колективних угод та **59,6 ТИС.** колективних договорів, що надають додаткові права та гарантії працівникам.
- За кошти профспілок протягом трьох останніх років оздоровлено **659 ТИС. ДІТЕЙ** членів профспілок та витрачено на це майже **700 МЛН. ГРИВЕНЬ**.

ЗАХИСТИМО

Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності»!

60 РОКІВ ДУНАЙСЬКОМУ ІНСТИТУТУ НУ «ОМА»

14 лютого 2020 року відбулося святкування 60-річчя від дня заснування Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія», на якому, крім адміністрації та професорсько-викладацького складу самого Інституту, ректорату НУ «ОМА», голови міської ради міста Ізмаїла та інших почесних гостей мали честь бути присутніми і представники ПРМТУ, оскільки ДІ НУ «ОМА» вже багато років є добрим другом і соратником Профспілки, і в навчальному закладі успішно функціонує первинна профспілкова організація ПРМТУ.

Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія» є провідним навчальним закладом Придунайського регіону, а також, як зазначив Ізмаїльський міський голова під час прес-конференції, найбільшим за кількістю студентів і самим оснащеним щодо матеріально-технічної бази навчальним закладом в Ізмаїлі. Однак, шлях даного ВНЗ до такого статусу і широкої популярності не був простим. Його історія почалася в

лютому 1960 року. За сприяння керівництва Українського Дунайського пароплавства в Ізмаїлі був заснований інформаційно-консультативний пункт Одеського вищого інженерного морського училища, який через два роки був реорганізований в заочний факультет ОВІМУ. У 1988 році факультет тимчасово припинив свою діяльність у зв'язку з реорганізацією освітньої мережі, і тільки через 10 років відкрився знову. 12 липня 2002 року указом Міністерства освіти України №398 Ізмаїльський заочний факультет Одеської національної морської академії був перейменований в Ізмаїльський факультет ОНМА, а з 1 вересня цього ж року перші 36 курсантів розпочали навчання на денному стаціонарі.

Святкування 60-річчя ДІ НУ «ОМА» проходило в Палаці культури імені Т.Г. Шевченка, де в першу чергу прозвучали привітання директора ДІ НУ «ОМА» Валентина Чимшира і ректора НУ «ОМА» Михайла Міюсова і були вручені подяки за плідну працю членам професорсько-викладацького складу Інституту.

У свою чергу, члени делегації ПРМТУ за підтримки Первинної профспілкової організації ДІ НУ «ОМА» також приєдналися до привітань і вручили грамоти та пам'ятні сувеніри курсантам, які продемонстрували високі досягнення в навчанні.

Варто також відзначити ініціативу ППО ДІ НУ «ОМА» віддати шану тим співробітникам, які стояли біля витоків зародження Інституту – їм було видано матеріальне заохочення за їх неоціненний внесок у розвиток ВНЗ і багаторічну працю.

Після вручення нагород та привітань керівництва самі курсанти Інституту, викладачі, а також просто талановита молодь міста Ізмаїла радували всіх гостей свята яскравою, веселою і неймовірно душевною виставою.

Крім святкового концерту, важливою частиною дня стало відкриття нового повномасштабного навігаційного тренажера ходового містка Navi-Trainer Professional 5000. Даний тренажер відтворює максимально реалістичні умови роботи на містку судна і дає можливість значно підвищити якість

підготовки майбутніх палубних офіцерів.

Почесне право урочисто перерізати червону стрічку було надано директору ДІ НУ «ОМА» Валентину Чимширу, ректору НУ «ОМА» Михайлу Міюсову, міському голові Ізмаїла Андрію Абрамченку і начальнику Ізмаїльської філії ДП «АМПУ» Сергію Лапоногу.

У своєму виступі Андрій Абрамченко зазначив, що розвиток морської освіти є одним із пріоритетних напрямків для міського правління, як і завдання зробити Ізмаїл максимально комфортним для життя моряків.

Нова лабораторія для навчання курсантів-судноводіїв крім нового тренажера оснащена ще і спеціальними моніторами для роботи з електронною картографічною системою, яка на сьогоднішній день є однією з основних складових сучасного суднового містка.

Заходи такого масштабу і рівня значущості як не можна краще демонструють високий потенціал морської освіти в Україні.

Профспілка робітників морського транспорту України з радістю вітає адміністрацію, професорсько-викладацький склад, курсантів та студентів Дунайського інституту НУ «ОМА» з ювілеєм та бажає подальшого процвітання і благополуччя. Нехай ніщо не зупиняє вас на шляху до нашої глобальної місії – гідного представлення і просування українських моряків на міжнародному рівні!

